

W

T I I V I S T E L M Ä

*Lahten ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Muoti- ja vaate suunnittelu*

*Tia Lagus
Opinnäytetyö
Kevät 2013*

A V A I N S A N A T

Vertaileva anatomia

Eläinperäiset materiaalit

Vaatteen arvo

Lahten ammattikorkeakoulun Muotoilu- ja Taideinstituutin Muoti- ja Vaate suunnittelun opinnäytetyö vertailee suden ja ihmisen anatomisia rakenteita ja hyödyntää niitä suunnittelun visuaalisena inspiraationa.

Suunnittelussa on hyödynnetty belgialaisen vaate suunnittelijan, Ann Demeulemeesterin suunnittelumetodia jossa suunniteltavan tuotteen muoto pohjautuu tunteelle. Opinnäyte on syystalvimallisto naiselle vuodelle 2013 ja koostuu 21 tuotteesta ja 8 asukokonaisuudesta.

Eläinperäiset materiaalit, poronahka ja villa, niiden mahdollisuudet ja vaatimukset, todentuvat malliston vaatteissa. Opinnäytetyö sivuaa eläinperäisten materiaalien ympärillä käytävää keskustelua ja materiaalin arvostusta sekä pohtii vaatesuunnittelijan materiaalivalintoja ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta.

Mallistossa näkyvään rooliin nousevat nahan muokkaukset, joilla tulkitaan aihetutkimuksen tuloksia petomaisuudesta ja inhimillisestä elämellisyydestä.

A B S T R A C T

Graduation work of Lahti University of Applied Sciences Institute of Design, degree programme in Fashion Design, studies comparative anatomy of a wolf and a human by using them as an inspirational source.

The design process has been influenced by Ann Demeulemeester's Design method, where the form of a garment transforms from emotion. The graduation work is a fall/winter 2013 collection for women and consists of 21 garments, which form a collection of 8 ensembles.

The possibilities and challenges of animal based materials, reindeer leather and wool, are generated in the garments of the collection. The graduation work reflects with the subjects revolving around animal based materials. It considers value of materials and choices of materials from ecological and ethical aspect and from the perspective of a fashion designer.

Leather manipulation that renders bestiality and animalistic essence of a human rises as a distinguishable element of the collection.

*Lahti University of
Applied Sciences
Institute of Design
Degree Programme in Design
Fashion Design*

*Tia Lagus
Graduation Work
Spring 2013*

K E Y W O R D S

Comparative anatomy

Animal based materials

Value of a garment

S I S Ä L T Ö

1 .	J O H D A N T O	9
2 .	T A V O I T T E E T	1 0
2.1	Tutkimuskysymykset	11
2.2	Inspiraatio kuvia	12
3 .	L Ä H T Ö K O H D A T	1 4
3.1	Anatomia	14
3.2	Anatomiasta vaikuttuneita suunnittelijoita	15
3.3	Tyylisuunta	16-17
3.4	Susi ja ihminen	18
3.5	Vaatteen arvostus	19
4 .	E L Ä I N P E R Ä I S E T M A T E R I A A L I T	2 2
4.1	Eläin Vaatteessa	22-23
4.2	Villa	24
4.3	Nahka	25-29
4.4	Materiaalinäytteet	30
	Villat	30
	Nahkat	31
5 .	S U U N N I T T E L U	3 2
5.1	Metodi	32
5.2	Prosessi	33-35
5.3	Muotoratkaisuja	36-37
5.4	Pinnan muokkaukset	38-39
6 .	V Ä R I T	4 0
6.1	Malliston Värikartta	41
7 .	T U O T T E E T	4 2 - 6 6
7.1	W.1- W.8	42-64
7.2	Mallisto	66
8 .	T U O T E K A R T T A	6 8
9 .	Y H T E E N V E T O	7 0
1 1 .	L Ä H T E E T	7 2
	Kirjalliset	72
	Internet	73
1 3 .	K I I T O K S E T	7 5

Aihe lähti liikkeelle materiaalin valinnasta. Ulkomaan opiskelijavaihdossa Espanjassa ylikoristeellisuus ja värien yltäkylläisyys, sekä opetuksen ekologisten ja eettisten näkökantojen laiminlyönti herätti kaipuun suomalaiseseen puhtaaseen metsämaisemaan.

Tämän seurauksena halusin tulevan opinnäytetyömallintoni lähtökohdan liittyvän luonnon ja ihmisen väliseen suhteeseen. Materiaalina lähimpänä näitä mielikuvia oli poronnahka, sillä se on Pohjoismaissa kasvatettua ja tuotettua eläimen ihoa.

Materiaalina nahka vaikutti sopivalta haasteelta. Se on kiehtova materiaali jonka käsittelystä, ompelusta ja suunnittelusta minulla ei ollut henkilökohtaisesti aikaisempaa kokemusta. Se mielletään arvokkaaksi materiaaliksi, joka on kestävä ja oikeanlaisen suunnittelun tuloksena ajaton valinta. Nahan mielenkiintoisuutta lisäsi muiden eläinperäisten materiaalien tapaan sen herättämät eettiset kysymykset.

Päädyin käyttämään suunnittelun pohjana ihmisen ja suden anatomisten kuvien tutkimista, vertailua ja niiden muostamien muotojen hyödyntämistä. Ihmisen yleisluontoinen suhtautuminen eläimeen, niin muodin kentällä, kuin muilla aloilla on mielestäni jopa dramaattista, koska taustoja ei vaivauduta aina edes selvittämään.

Päädyin suteen koska se on luonnonsuojelun symbolieläin, mutta samalla etenkin Suomessa se herättää äärimmäisiä tunteita ja siihen suhtaudutaan ristiriitaisesti. Susi saa osakseen eläimistä eniten huomiota mediassa, useimmiten ihmisen vihollisena. Se kuvastaa jollain tasolla nyky-yhteiskunnan vieraantumista luonnosta. (Kainuulainen, Sepänmaa (toim.) s.46-48)

Varsinaiseen anatomian hyödyntämiseen päädyin, koska anatomisilla rakenteilla on mielestäni orgaanisen muotokielensä puolesta visuaalisesti paljon annettavaa. Research and design -kirjaa lainaten luonto on rajaton visuaalisen inspiraation lähde. Se voi vaikuttaa kaikkiin suunnittelun avainelementteihin, kuten muotoon, rakenteeseen, väreihin, printteihin ja tekstuureihin. (Seivewright 2007, s. 58)

2 TAVOITTEET

Tavoitteenani on tutkia suden ja ihmisen ruumiinrakennetta ja olemusta, käyttäen näitä hyväksi vaatteen muodon sekä siluetin hahmottamisessa.

Aikomukseni ei ole tehdä sutta esittäviä naamioasuja vaan lähestyä kyseisen eläimen ulkomuotoa viitteellisesti ja käyttää sitä inspiraation lähteenä lopullisissa tuotteissa.

Ann Demeulemeesterin muotoilufilosofian tavoin (Belgian fashion design 1999, 118) pyrkimykseni on keskittyä niin mielenkiintoiseen leikkaukseen ja muotoon, kuin tuotteen ylimääräiseen koristeluun ja väriin. 'Design- and- not- decoration.' (Derycke 2009, s116)

Tutkin nahan muokkaustapoja ja niiden soveltamista vaatteisiin. Kokeilen nahkaan painamista, muokkausta kostuttamalla ja venyttämällä, raastamalla, repimällä tai viiltämällä, sekä käyn läpi joitain punostekniikoita. Valitsen näistä muutaman metodin, joita tulen käyttämään lopullisissa tuotteissa.

Tavoitteena on korostaa eläinperäisten materiaalien arvoa käsityöllä ja suunnittelulla.

2 . 1 T U T K I M U S K Y S Y M Y K S E T

Mitkä fyysiset ominaisuudet erottavat ihmisen sudesta ja miten niitä voi hyödyntää viitteellisesti mallistossa?

Mikä on vaatteen arvo nykypäivänä ja miten sitä voi korostaa?

Eläinperäisten materiaalien ekologisuus ja eettisyys?

1 .

1. http://24.media.tumblr.com/tumblr_lt5noz0iRw1qad8g1oi_250.jpg

2. http://farm4.static.flickr.com/3270/2911025682_bf92c0267c.jpg

3. http://25.media.tumblr.com/tumblr_mdc56vSpOD1rkfe76o1_500.jpg

4. http://www.hanskellner.com/photos/2005/05/Left_Shoulder_Xray_IMG_5700.jpg

2 .

4 .

3 .

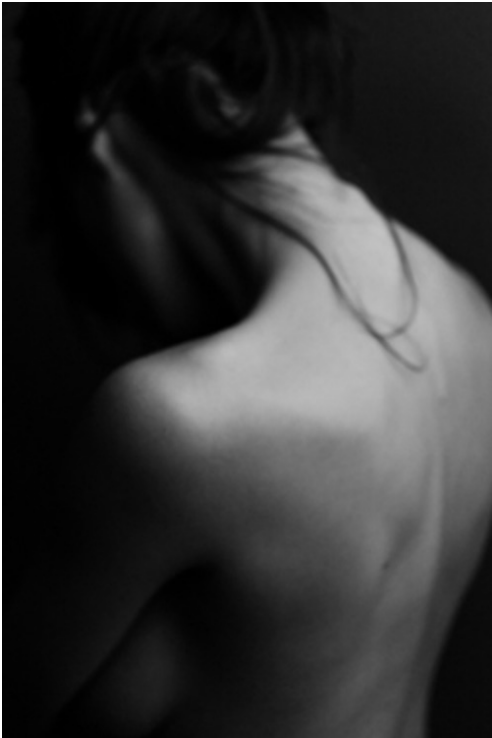

5 .

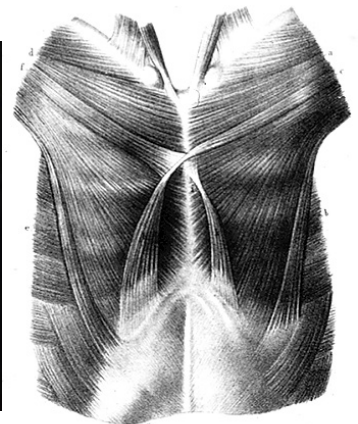
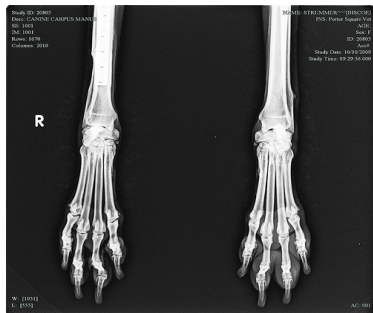
5. http://25.media.tumblr.com/tumblr_lmtf2kB-VK51qlsru8o1_500.jpg

6.

7.

9.

10.

11.

12.

6. http://25.media.tumblr.com/tumblr_mlah7yxz-111ro359qo1_250.jpg

7. http://25.media.tumblr.com/tumblr_17jw0zwoOj1qb5cuvo1_1280.jpg

8. http://24.media.tumblr.com/tumblr_m2s46xtt-cylqavbqfo1_500.jpg

9. http://25.media.tumblr.com/tumblr_mdc56vS-pODlrkfe76o1_500.jpg

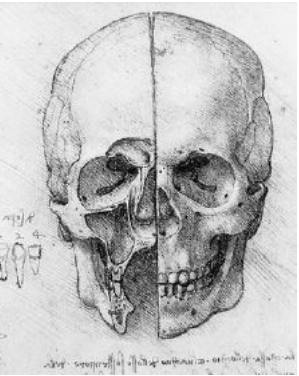
10. <http://www.somervilledog.com/weblog/images/091009XRay.jpg>

11. <http://static.ddmcdn.com/gif/werewolf-2.jpg>

12. <http://www.anatomyatlases.org/AnatomicVariants/Images/0121.gif>

3 L Ä H T Ö K O H D A T

3.1 ANATOMIA

http://www.astoriabrown.com/sk019852403x_leonardo-da-vinci_1.jpg

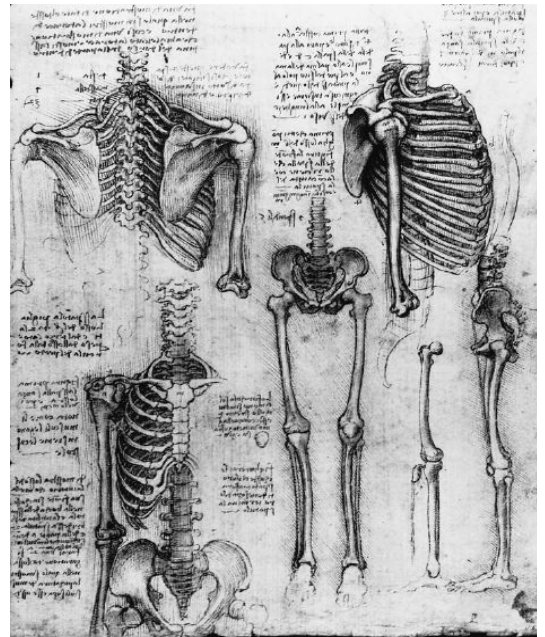
Anatomia tarkoittaa elävien organismien muotoa ja rakennetta sekä kehon osien suhdetta toisiinsa. Se on erityisesti biologian ala, oppi eliöiden rakenteesta. Sana anatomia tulee kreikan kielen termeistä ana (erilleen) ja temuein (leikata) (<http://www.medicalnewstoday.com/articles/248743.php>).

Eliön luuranko, nivelet ja lihaskisto määrittävät sen olemuksen ja ruumiinliikkeet. Aistielimet ja ulkoa havaittavat rakenteet kuten iho, karvoitus ja kynnet määrittävät jokaisen eliön yksilölliset piirteet.

Aikakausiensa tunnetut taiteilijat kuten Michelangelo, Leonardo Da Vinci, Raphael, Titian pitivät ruumiinrakenteiden tutkimista tarpeellisena. Alkuperäistä kohdetta havainnoimalla hahmon asennot näyttävät luonnolliselta ja niiden hahmottaminen helpottuu. Anatomiset tutkimukset edistävät taiteilijan havainnointikykyä, kehittävät taiteellista näkemystä ja parantavat muodon ymmärrystä. (Anatomy Drawing School 1996, s. 7).

Da Vinci on tunnettu ihmiskehon tutkimuksistaan, joissa hän luonnostelee ruumiin yksityiskohtia luista, lihaksistosta, sekä pintakerroksesta. Da Vinciltä löytyy myös vertailevia kuvia eläimen ja ihmisen anatomisista eroista. Näitä tutkimuksia pidetään oleellisina syinä Da Vincin maalausten luonteeseen. (Jakorewa 2012, s.6).

Kuten taiteessa, myös vaatesuunnittelussa vaatteen visuaalinen luonteisuus ja mittasuhteiden toimivuus ovat tärkeitä elementtejä. Tästä syystä olen valinnut lähtökohdakseni anatomian. Luodakseni visuaalisesti mielenkiintoisia tuotteita hyödynnän luonnon muovaamia anatomisia, mielenkiintoisia muotoja.

http://3.bp.blogspot.com/_2mYvC4NFQas/S8UJic7Ky2I/AAAAAAAAA14/A3Z1dUE1PhQ/s320/leonardo-davinci-journal--bones.jpg

3.2 ANATOMIASTA VAIKUTTUNEITA
SUUNNITTELIJOITA

Elsa Schiaparelli

<http://media-cache-lt0.pinterest.com/originals/23/2a/e2/232ae27207675f80da8d8ec-7b887a25e.jpg>

Iris Van Herpen

<http://3.bp.blogspot.com/-JhW4PJFKtIs/TknGo-0JznaI/AAAAAAAAAdI/lzPNl2fECcs/s1600/CoolCal-mCollected1.jpg>

Hannah Marshall

http://media.trendland.com/wp-content/uploads/2010/12/frederik-lieberath_artwear-1-600x751.jpg

Elsa Schiaparellin luuranko mekko, jonka hän loi Circus mallistoonsa 1938, toimii loistavana esimerkkinä anatomian esteettisestä arvosta vaikutuksesta myös muodin kentällä. (<http://theschereport.wordpress.com/2010/07/07/the-bone-collector-givenchys-spinal-inspirations>)

Iris Van Herpenin, lähestyi ihmisvartaloa 2010/2011 syksy/talvi mallistossaan manipulatiivisena ja herkkänä kohteena, suurennellen ruumiinosia ja leikitellen äärimäisellä toistuvuudella. (<http://www.irisvanherpen.com/haute-couture#synesthesia>)

3 . 3 T Y Y L I S U U N T A

Ann Demeulemeester S/S 2012

<http://www.someslashthings.com/storage/blog/2011/SOMES-LASHTHINGS%20MAGAZINE%20BTS%20michele%20montagne%20open%20door%20ann%20demeulemeester%20s2012%2002%20robe.jpg>

" --The General impression is always introvert, poetic, but at the same time there is always an element of danger that flashes through the cool simplicity. They are simple the way a knife is simple. Serious, but never severe, meticulous but experimental, strong but always sensual, Elegant with a large dose of rock'n'roll." (Derycke 1999, s.118)

Belgian Fashion Design -kirja luonnehti näillä sanoin Ann Demeulemeesterin tyyliä. Demeulemeester on yksi, 80-luvulla valmistuneista 'Antwerp Six'- suunnittelijoista, joka on vakiinnuttanut nimensä yhtenä uraauurtavista itsenäisen tyylin omaavista muotisuunnittelijoista.

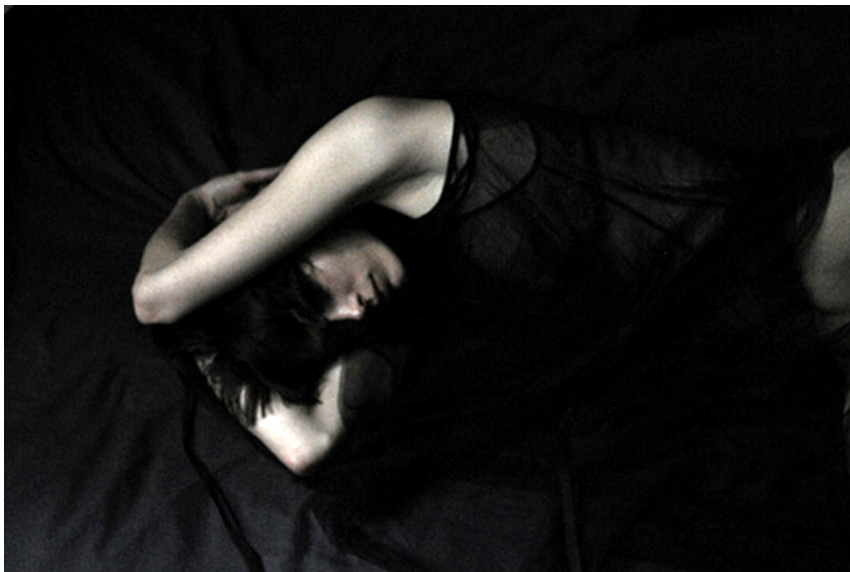
Demeulemeester esitteli Soulikksi luonnehditun suunnittelumetodin, jossa tuotteen osien ja siluetin luominen perustuu tunteeseen. Ideana on, että suunnittelu aloitetaan nollasta. Oletuksena on, ettei esimerkiksi sellaista muotoa kuin hiha ole olemassa. Suunnittelun aikana on pohdittava muodon tarkoitusta ja kauneutta, samalla kyllästäen sen tunteella, jonka tarkoitus on välittyä lopullisessa tuotteessa. Demeulemeester toteaa, että lopputuloksessa on nähtävissä, oliko hän aggressiivisen vai poeettisen tunteen vallassa suunnitteluhetkellä (Derycke 1999, s. 111-121). Itse pyrin myös välittämään tuotteissani suden ja ihmisen olemusta, joka on yhtä abstrakti käsite kuin tunne.

Demeulemeesterin siluetit ovat pelkistettyjä. Värit kiteytyvät yleensä mustan ja valkoisen ympärille, samaa periaatetta noudattaen kuten maalaustaiteessa tunnettu valohämy, jossa valot ja varjot sulautuvat yhteen asteittaisilla siirtymillä. Demeulemeester keskittyy suunnittelussaan muodon ja liikkeen tutkimiseen. Tuotteiden siluetit pysyvät maltillisina ja puhdas linjaisina. (Derycke 1999, s.111-121).

Opinnäytetyöni lähtökohta on rikas ja monimuotoinen. Pelkästään jo yhden olennon anatomiasta riittää visuaalista inspiraatiota koko eliniäksi. Keskityn silti vain muutamaaan valitsemaani mielenkiintoiseen osa-alueeseen viitteellisesti. Tyyllillisesti aion käyttää esikuvanani Ann Demeulemeesterin suunnitteluperiaatetta; 'Less is more' (Derycke 1999, s118) ja pyrin yksinkertaistamaan löytämiäni muotoja.

WRAPPED IN 3 ANN DEMEULEMEESTER TULLE DRESSES

STYLING & PHOTOGRAPHY BY MONIKA BIELSKYTE

<http://i162.photobucket.com/albums/t249/monikabielskyte/SOMESLASHTHINGS%20PUBLICATIONS/SOMESLASHTHING-SISSUE001BIELSKYTE-6.jpg>

While a wave of new designers grab headlines with their riffs on somber romanticism, Demeulemeester remains the doyenne of dark and glamorous clothes. Just don't call her Gothic. "Journalists tend to label me Gothic, and I hate it. I'm not Gothic at all," she bristles.

<http://www.annemeulemeester.be/interviews.html>

WWD ~ Men's Collections / Fall '10

<http://sutured-infection.tumblr.com/image/21642303324>

"Ihmisten suhdetta eläimiin on määrittänyt yhtäältä biologinen todellisuus ja toisaalta kulttuurimme mielikuvien tekstuaalinen ja henkinen kollektiivitajunta. Eläiminä on pidetty sekä todellisia eläimiä että kulttuurin mielikuvitteellisia eläinhahmoja. Näihin liitetyt käsitykset ovat paikoittain sekoittuneet keskenään. Usein eläimistä puhuttaessa kerrotaan enemmän ihmisistä kuin eläimistä. Käsityksemme eläimistä eivät niinkään kuvaa eläintä itseään, vaan ne ovat enemmänkin ilmauksia ihmisen omasta todellisuudesta ja identiteetistä" (<http://www.karhuseura.net/elaintutkimus.php>, Aaltola 2000, mukaan)

Hausmanin mukaan ihminen käsittelee sutta ristiriitaisen mytologioiden kautta, jotka estävät ajattelemasta sutta eläimenä muiden joukossa (staythirstymedia.com). Vilkan sanoin susi on karismaattinen villieläin, jonka esteettinen arvo on erittäin suuri. Ihminen kokee sen mystisenä olentona, joka on osa hallitsematonta luontoa. Suteen liitetyn salaperäisyyden takia sitä on pidetty pahan liittolaisena (Kainulainen, Sepänmaa (toim.) 2009, S.29-30), mutta toisaalta Romulus ja Remus myytissä susi esiintyy myös huolehtivan äidin hahmona.

Väitetään, että ihminen oppi metsästystaitonsa seuraamalla susilauman toimintaa. Ihmisen ja susilauman käyttäytymisessä verrattain samankaltaisia ominaisuuksia ovat yhteisöllisyys ja se, että kummatkin ovat ravintoketjun huipulla.

Ihminen on käyttänyt sutta hyötyeläimenä metsästysmatkoilla ja vartioinnissa. Uskotaan että noin 14 000 vuotta sitten sudesta jalostui koira. Ihmisen ja suden suhde muuttui maatalouskulttuurin myötä, jolloin eläimet jaettiin hyöty- ja haittaeläimiin. Vähiin käyneen elintilan myötä susien ravinnonhankinta ulottui ihmisten laiduneläimiin, mikä teki sudesta vihatun vastustajan. (Kainulainen, Sepänmaa (toim.) 2009, S.42-46)

Ihmisen pyrkiessä etääntymään luonnosta, ihmisen ja eläinten väliin on vedetty jyrkkä raja. Ihmisen unohtaessa olevansa itse osa luontoa, on susikin muuttunut pedoksi. (Kainulainen, Sepänmaa (toim.) 2009. S. 48)

http://24.media.tumblr.com/tumblr_mc4ep3Bu021reba1fo1_500.jpg

Ekologinen suunnittelu on saanut jalansijaa siinä määrin, että siitä on tullut trendikästä ja kuluttajat osaavat vaatia sitä. Tästä huolimatta elämme keskellä kulusyhteiskuntaa jonka periaate on, että kaikki pitää saada nopeammin, halvemmallalla ja mitä enemmän, sitä parempi. Sieglen mukaan hyvänolon tunne jonka saamme halpojen tuotteiden hankkimisesta, saa kuluttajan helposti unohtamaan tuotantoon liittyvät epäkohdat (Sieggle, 2011 s. 42).

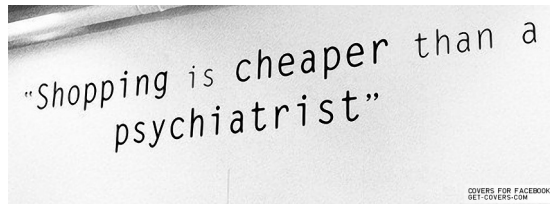
Muotimaailmassa sesongit vaihtuvat yhä tiuhempaan. Zara-vaateketjulle, jonka myymälöihin ilmestyy uusi mallisto kahden viikon välein, on ominaista ajatus jonka mukaan menetät todennäköisesti mahdollisuuden ostaa tuotteen, jos et osta sitä välittömästi (Sieggle 2011 s. 21).

Vaatteen arvo alkaa olla niin kertakäyttöinen, että suuremalla todennäköisyydellä tahriintunut tai muuten vahingoittunut tuote heitetään mieluummin pois, kuin korjataan. Uuden ostamisesta on vähemmän vaivaa kuin vanhan korjaamisesta. Olemme tottuneita kertakäyttö kuluttamiseen ja siitä on vaikea luopua. (Sieggle 2011 s. 15 ja 34)

Vaatteen elinkaaresta tai tuotteeseen käytettävästä materiaalista ei olla kiinnostuneita. Lucy Sieglen tekemän kyselyn mukaan harva kuluttajista tietää mitä kuitua he kantavat päällään. Ostotilanteessa ei välttämättä kiinnitetä huomiota siihen mistä kyseinen vaate koostuu. Aikaisemmin osto-

päätökseen vaikutti tuotteen tuleva käyttötarkoitus, laatu, kestävyys ja säänmukaisuus. Ostajalle oli tärkeä tietää mikä kuitu oli kyseessä. Nykyään motiivina toimii usein pelkästään tuotteen ulkonäkö, joka on sidoksissa vallitseviin trendeihin (Sieggle 2011 s.104). Kuluttajien tiedostamattomuus ja mielenkiinnostomuus tuotteen elinkaareen ja alkuperään tarkoittaa usein sitä, että tuotteesta ollaan valmiita maksamaan aina vain vähemmän.

Siksi käsittelen ajattomia ja arvossa pidettyjä, kalliita materiaaleja. Vaikka lopputuote tulee olemaan hintava, panostamalla materiaalin laatuun ja suunnitteluun, ostaja tulee arvostamaan tuotetta ja itse tuote tulee palvelemaan vuosia.

<http://www.get-covers.com/wp-content/uploads/2012/06/Shopping-Is-Cheaper.jpg>

http://www.derlon.com/IManager/Image/397/34757/46773/0/1/1/0/EN/dec28429b-d57428b9ea7b9b816d09c20_Shopping_Crop-002.jpg

4 . E L Ä I N P E R Ä I S E T M A T E R I A A L I T

4 . 1 E L Ä I N V A A T T E E S S A

<http://www.someslashthings.com/storage/blog/2012/SOMESLASHTHINGS%20AGENCY%20uma%20wang%20fw2012%20showroom%20by%20nat%20urazmetova%2004.jpg>

Nahkaa on käytetty pukineissa jo ihmisen historian alkua ajoista lähtien. (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998, s. 5). Vuosituhansia eläinten turkikset pitivät ihmisen lämpimänä kylmissä olosuhteissa. Synteettisten kuitujen myötä eläinperäiset tuotteet eivät ole olleet enää yhtä tarpeellisia. Jos lähemme tutkimaan vaatekaappejamme saatamme kuitenkin yllättyä siitä, kuinka paljon siellä on vielä eläimistä lähtöisin olevia tuotteita. Vaikka ihminen osaakin jäljitellä karvaa ja nahkaa, luoda silkinomaista jatkuvaa kuitua, niiden tuntu ja käyttäytyminen tuotteissa ei yllä edelleenkään täysin alkuperäisten tasolle.

Eläinperäisiä materiaaleja ovat nahka, turkikset, villa, silkki ja untuva.

Länsimaisen yhteiskunnan käsitys luonnosta on teknisesti ihmisten tarpeiden palvelijana ja raaka-ainevarastona toimiminen. (Wahlstedt, Helsingin sanomat 2.8.2007). Eläinten käyttö vaateusmateriaalina aiheuttaakin paljon keskustelua varsinkin eettisestä näkökulmasta tarkasteltuna (<http://www.vihreatvaatteet.com/nahka-turkis-ja-villa-2/>). Tämä johtuu lähinnä siitä, että iso osa vaateukseen ja asusteisiin käytetyistä eläimistä elää puutteellisissa oloissa, vailla mahdollisuutta lajityypilliseen käyttäytymiseen (Kainulainen, Sepänmaa (toim). 2009 s.223). Esimerkiksi suhtautuminen kasvikuituihin aiheuttaa vähemmän kuohuntaa vaikka niihinkin liittyy suuria epäkohtia.

Syynä eläinperäisten tuotteiden jyrkempään kritisointiin voi olla se, että niiden epäkohdat näkyvät konkreettisesti loppukäyttäjälle kuin kasvipohjaisten ja tekokuitujen takana olevat eettiset ongelmat. Siegleä lainaten käytännössä ekologisesti ja eettisesti moitteetonta vaateusmateriaalia ei ole olemassa. (Siegle 2011 S. 106). Hyvänä puolena eläinperäisissä materiaaleissa voidaan kuitenkin mainita, niiden uusiutuvuus, kestävyys ja arvostus jota pyrin myös mallistossani lisäämään suunnitellulla.

<http://www.someslashthings.com/storage/blog/2012/SOMESLASHTHINGS%20AGENCY%20guidi%20fw2012%20showroom%20by%20nat%20urazmetova%2002.jpg>

http://cdn.lyst.it.com/photos/2011/07/20/liska-black-fox-fur-gilet-product-1-1180365-610926176_large_card.jpeg

http://img4-2.realsimple.timeinc.net/images/1206/plain-white-tshirt_300.jpg

Villa on vanhin tunnettu eläimestä saatu tekstiilikuitu, jota on saatu lampaasta lihan ja turkiksen ohella yli 10.000 vuoden ajan. Sääolosuhteet ja eläinten kasvuolosuhteet vaikuttavat villan laatuun ja määrään, ja sama pätee myös nahan laatuun. Villan kuitu on karvaa, joka on nahan pintakeroksen muodostuma. Se koostuu samoista rakennusaineista kuin kynnet, kaviot, sarvet ja höyhenet. (Tekstiilioppi, Boncamper 2004 s.149 -157)

Villan ominaisuudet

Villan kuitu on kimmoisa ja joustava, joten se ei rypisty helposti ja oikenee vaivattomasti. Villaa on helppo muovata. Se on pehmeä, lämpöä eristävä ja se imee hyvin kosteutta. Se on myös luonnollisesti paloturvallinen ja helposti puhdistettava (Tekstiilioppi, Boncamper 2004 s. 169-171).

Ekologinen ja Eettinen kanta

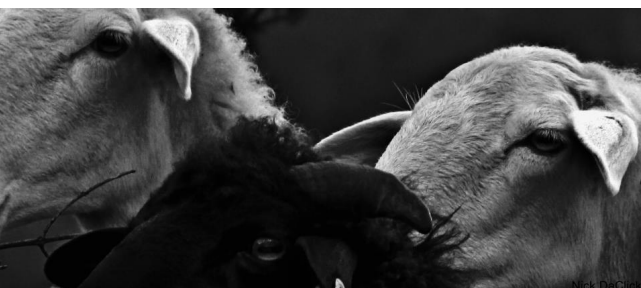
Siitä huolimatta, että lampaat laiduntavat pääsääntöisesti ulkona, niiden kasvatusta voidaan

kutsua suurimmissa villantuottajamaissa, Australiassa, Uudessa-Seelannissa ja Kiinassa tehotuotannoksi. Monituhattapäisten lammaskatraiden hyvinvointiin ei kiinnitetä huomiota ja syöpäläisiä torjutaan kemikaaleilla, jotka vahingoittavat ympäristöä ja voivat olla haitallisia myös ihmisille.

Suuret lammasmäärät vähentävät laidunpaikkojen monimuotoisuutta ja aiheuttavat eroosiota. Myös raakavillan puhdistus kuormittaa vesistöjä (www.vihreätvaatteet.com/ekologinen-villa/).

Villaa pidetään kuitenkin arvokkaana tekstiilikuituna ja sen kierrätys ja uusiokäyttö on mahdollista (Tekstiilioppi, Boncamper 2004 s. 173). Se on uusiutuva luonnontuote ja sen puhdistukseksi riittää tuuletus.

Maissa, joissa eläinten kohtelua koskevat lainsäädännöt ja kemikaalien käyttörajoitukset ovat tiukkoja, villantuottamisen voi lukea ekologisiksi. Esimerkiksi Suomessa villaa tuotetaan lihan sivutuotteena. Luomuvillan kasvatusta pidetään huoli siitä, että lampaiden elinolosuhteet ovat hyvät, rehu luonnonmukaista ja että ympäristöön ja vesistöihin ei päästetä haitallisia aineita (www.vihreätvaatteet.com/ekologinenvilla/).

<http://4.bp.blogspot.com/-eiX1L0wxaXM/UP8qx577-LI/AAAAAAAAABwo/M8qzJ244hXw/s1600/black+sheep.jpg>

Nahaksi kutsutaan eläimen taljaa tai ihoa, joka on parkittu tai kemiallisilla prosesseilla muokattu vuodaksi (O'hara Callan 2008 s.160).

Nahka on luonnonmateriaali, jota on käytetty pukineissa jo ihmisen historian alkuaajoista lähtien. (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998 s. 5).

Luonnontuotteena nahka on muodoltaan ja laadultaan yksilöllinen. Sen laatuun vaikuttavat eläimen rodun, iän, sukupuolen ja elinympäristön sääolosuhteiden lisäksi myös olot, joissa eläin on kasvatettu. (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998 s.12)

Nahkateollisuuden raaka-aineina käytetään naudun-, sian, hevosen-, lampaan-, vuohen-, poron-, biisonin-, muflonin- kengurun-, käärmeen-, kamelin-, strutsin- ja alligaattorinnahkaa (www.animalia.fi/valinta/vaatteet-ja-kengät/eläinperäiset-materiaalit/nahka)

Nahan ominaisuudet

Nahkaa on helppo muovata. Sillä on hyvä kosteudensitomis- ja läpäisykyky. Nahalla on hyvä hengittävyys, eikä se kovetu tai halkeile kylmässä. Se on kylmällä säällä lämmin ja lämpimällä viileä. (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998 s.14)

Nahan ammattitermit:

Nahka= Pienen eläimen nahka (lammas, vuohi)

Vuota = Suuren eläimen nahka (nauta, hirvi, poro)

Talja = Nahka, josta ei ole poistettu karvoja.

Nappa = Verinahan ylimmästä kerroksesta saatu nahka, jonka pinta on käsitelty sileäksi, kiiltäväksi ja vettä hylkiväksi.

Mokka = Nahan lihapuolesta, eli alimmasta kerroksesta muokattu nahka, jonka sileä pinta on poistettu niin, että lopputulos on kevyt ja taipuisa (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998 s. 25-29)

Nahan eettisyys

Nahan eettisyydessä on tärkeää selvittää, miten kyseistä nahkaa kantanutta eläintä on kohdeltu sen eläessä, mistäpäin maailmaa nahka on kotoisin ja kuinka suurella tilalla se on kasvanut.

Hyödynnetäänkö eläimestä muutakin kuin vain nahka?

Animalian internetsivut painottaa, että nahka on eläimenruhon arvokkain osa lihan jälkeen, eikä näin ollen lihantuotannon ohessa syntyvä sivutuote. Suurimmaksi ongelmaksi nahan kohdalla, kuten kaikkien muidenkin vaateteollisuuden raaka-aineiden kohdalla, muodostuu tehotuotanto. Suurimmat tehotuotantovaltiot ovat Intia, Yhdysvallat ja entiset Neuvostoliiton maat, joissa eläinsuojelu- ja ympäristönsuojelulait ovat puutteellisia. (www.Animalia.fi)

Nahan ekologisuus

Nahka voidaan sanoa ekologiseksi siinä mielessä, että hyvin tehtynä ja oikein hoidettuna se on pitkäikäinen. Varjopuolena nahan tehotuotanto aiheuttaa eroosiota, rehevöittää vesistöjä, edistää ilmastonmuutosta sekä vähentää monimuotoisuutta. Nahan parkitus tapahtuu yleisimmin kromilla, joka on nopein tapa parkitsemiseen. Maissa joissa ympäristönsuojelu on vielä lastenkengissä, nahan viimeistykseen käytettävät myrkyt pääsevät mitä todennäköisimmin vesistöihin. (<http://www.vihreatvaatteet.com/nahka-vai-tekonahka/>)

Poronahka

Poronahkaa on pehmeää ja notkeaa nahkaa. Sitä saa Pohjoismaista ja sen saanti on rajoitettua, mikä vuoksi se on muita pukinenahkoja kalliimpaa. Poronmokasta saa erittäin lyhytnukkaista mokkanahkaa koska se on kuiturakenteeltaan tiiviimpää kuin sika- tai lammasmokka. Hyvänä ominaisuutena poronmokassa on sen kimmoisuus, jolloin mahdolliset käytön aiheuttamat jäljet eivät näy helposti. (Engblom, Sundström 1998 s. 28)

Valitsin poron nahan, koska poro on pääosin luonnonlaitumilla kasvatettu kotimainen eläin. Ahlskogin mukaan porontaljat ovat teurastamoiden sivutuotetta ja niitä on saatavilla vuosittain vain rajoitettu määrä. (www.ahlskog.fi) Taljat valmistetaan Suomessa, niiden viimeistelyssä käytetään tarvittavia suojavarusteita. valmiiden taljojen tuntu on erittäin pehmeä.

http://www.sampsawesslin.fi/sites/default/files/styles/media_gallery_thumbnail/public/porol.jpg

Nahan kanssa työskentelystä

Jokainen nahkatuote on omalla tavallaan uniikki, koska eläimen nahka on yhtä yksilöllinen kuin ihmisten sormenjäljet. Pogsonin mukaan hyvin suunniteltuna ja työstettynä nahan luontainen vahvuus tulee esiin, jolloin nahan pinta ja sen kauris raa'alta vaikuttava materiaali on tällöin silmin nähtävä. Koska se on orgaaninen materiaali, se jatkaa muokkautumistaan käytössä altistessaan ulkoisille oloille ja ikääntymiseen. (Progson 2009, s. 6).

Nahkavaatteen suunnittelusta

Nahkavaatteen suunnittelussa on otettava huomioon nahan koon, värin, muodon ja laadun yksilöllisyys. Poronahka on esimerkiksi tyypillisesti pitkä ja kapea, mutta kokoerot vaihtelevat suuresti. Nahkojen pienuuden johdosta on yleistä, että nahkavaatteissa joudutaan käyttämään sekä pitkitäisiä, että poikittaaisia jatkoja ja leikkaussaumoja. Suurien kappaleiden käyttöä on pyritty yleensä välttämään myös siksi, että nahan paksuus voi vaihdella nahan eri osissa ja se voi venyä (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998 s. 42-44).

Olen pyrkinyt ottamaan tämän huomioon myös omassa suunnittelussani käyttämällä mahdollisimman pieniä nahkapaloja, kuitenkin ilman että tuotteen visuaalinen ilme kärsii. Anatomisista rakenteista inspiroituneet tuotteet sopivat tähän tarkoitukseen.

Nahan leikkuu

Nahkavaatteisiin valmistetaan aina saumavaralliset leikkuukavat, joiden materiaalina voidaan käyttää pahvia tai tukevaa voimapaperia. Yleensä yhdisteltävien kappaleiden saumavarat ovat, joko tasalevyisiä, mutta vuorittomissa tuotteissa esimerkiksi voidaan käyttää erilevyisiä saumavaroja. Erilevyisten saumavarojen tapauksessa saumavarat on käännetty niin

paperiliittimet
toimivat ompelussa
apuna.

että leveämpi peittää kapeamman saumavaran, jolloin lopputulos on huolitellun näköinen.

Nahassa voi käyttää jopa 3mm saumavaraa. Yleisin on 7mm. (Engblom, Sundström 1998 s. 59). Itse liimasin aluksi kaavapaperit vanhojen piirustuslehtiöiden takapahveihin ja leikkasin ne oikean muotoisiksi. Koska nahan leikkuu osoittautui aikaa vieväksi operaatioksi ja erinäisiä paloja kaavoissani oli erittäin paljon, käytin loppuvaiheessa pelkkiä kaavapaperikaavoja, joissa oli painot päällä leikatessa.

Nahkaa ei leikata kaksinkerroin niin kuin kangasta, vaan jokainen pala erikseen. Leikkaus tapahtuu oikealta puolelta, jotta voi välttää nahassa olevia arpia tai reikiä. Tavoitteena kaavojen asettelussa on mahdollisimman pieni hukkaprosentti ja on hyvä muistaa, että nahka joustaa enemmän leveyssuunnassa, kuin pituussuunnassa. Yllättäviltä värieroilta välttyäkseen on kannattavaa yrittää leikata esim. kaikki takakappaleen osat samalta nahalta. Parhaat ja vahvimmat palat kannattaa hyödyntää esimerkiksi housujen ja hameiden sivusaumojen kohdalla, koska ne kohdat vaativat lujuutta.

Nahka leikataan useimmiten nahka-veitsellä, jolloin pahvikaavoihin laitetaan päälle paino ja leikkaus tapahtuu ääri viivoja pitkin. Ohuita nahkoja voi leikata terävillä saksilla, jolloin kaavan muoto jäljennetään ennen leikkuuta nahkakynällä, rasvaliidulla tai lyijykynällä nahan pintaan. (Jaakkola, Engblom, Sundström 1998 s. 67-70)

Nahan ompelu

Nahan ompelu

Nahan ompelussa on oltava melko tarkka, koska jos joutuu purkamaan väärin menneen sauman, ompelukoneen neulan ja langan aiheuttamat reiät jäävät näkyviin. Nahkapalojen kiinnittäminen toisiinsa nuppineuloilla ei onnistu, joten siihen kannattaa käyttää erilaisia liittimiä kuten vaikka pyykkipoikia tai maalarin teippiä. Tärkeää on ettei nahkaan jää jälkiä liittimisestä. Itse käytin pyöreäpäisiä paperiliittimiä.

Nahan ompelu ohuen poronnahan tapauksessa onnistuu normaalilla teollisuuskoneella. Jos nahka on paksumpaa tai joutuu ompelemaan paksun sauman yli on suositeltavaa käyttää nahan ompeluun tarkoitettua konetta.

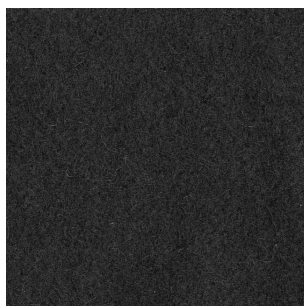
Nahkaa ei saa kastella silittäessä, koska kastuneena sen lämmönsietokyky on heikompi kuin kuivana. Kromiparokittu nahka kestää jopa 150 astetta lämpöä. Nahka silitetään nurjalta puolelta painelemalla silitysliinaa tai silitysraudan teflonalustaa apuna käyttäen. Mokkanahassa nukka painuu silittäessä, joten se on harrjattava vielä kun se on lämmin silityksen jälkeen.

Nahkaveitsi, sakset, viivoitin ja painot olivat tärkeitä välineitä nahan leikkuussa.

4 . 4 M A T E R I A A L I N Ä Y T T E E T

V I L L A T

100% VILLAKANGAS

100% KEITETTY VILLA

100% VILLANEULOS

100% HUOVUTETTU
VILLA

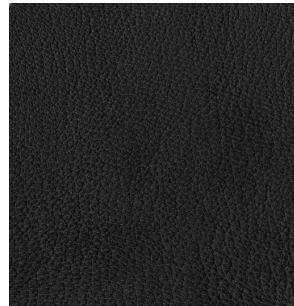

100% HUOVUTETTU
VILLANEULOS

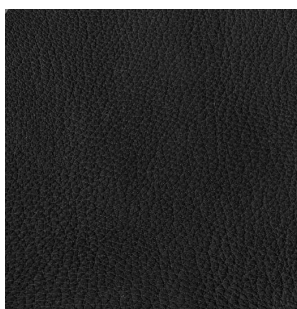
N A H A T

*VALKOINEN PORONNAHKA
0,5 - 0,6 MM*

*MUSTA PORONNAHKA
0,5 - 0,6 MM*

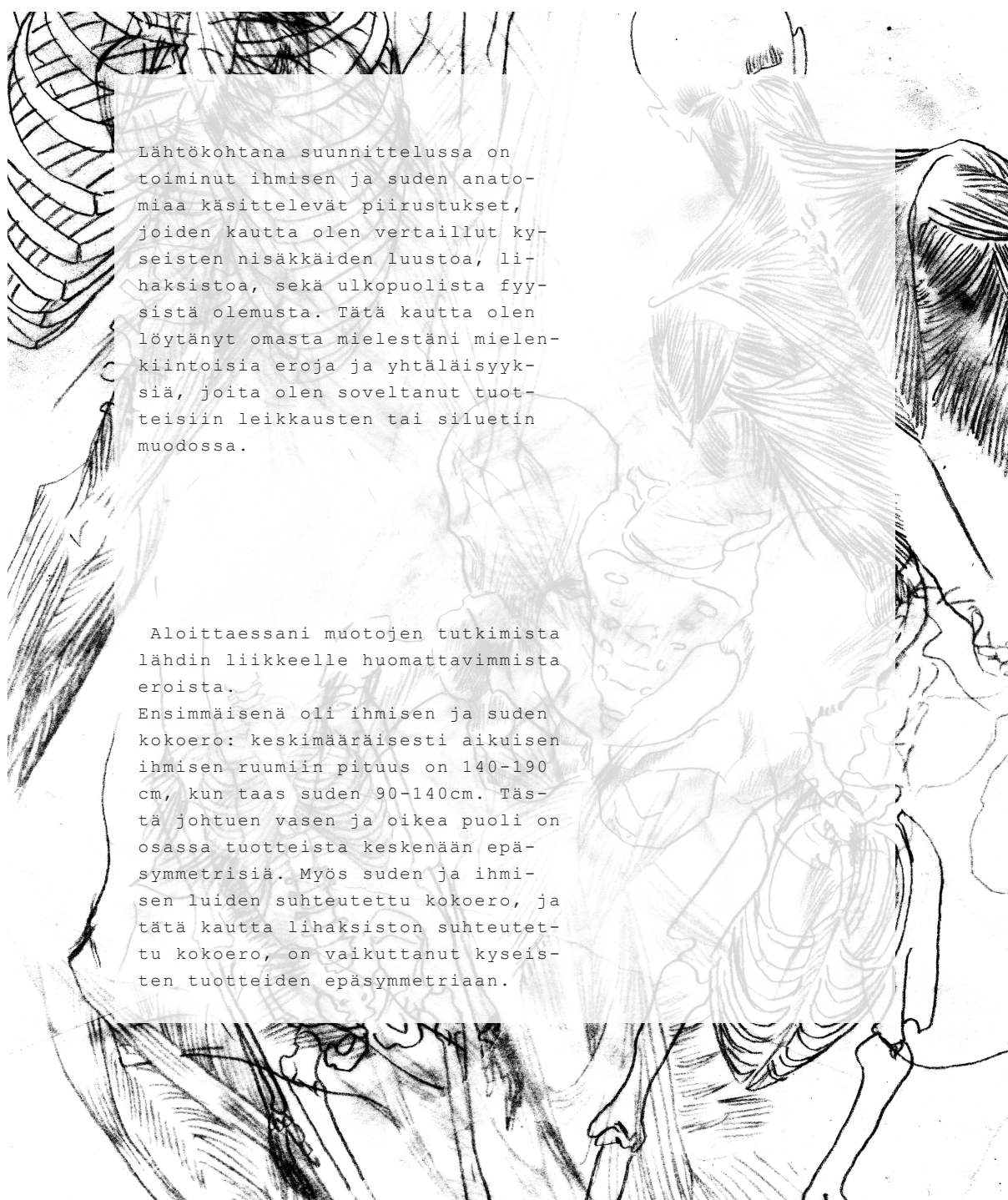
*MUSTA PORONNAHKA
0,7 MM*

*FOSSIILIN VÄRINEN
PORONMOKKA
0,5 - 0,6 MM*

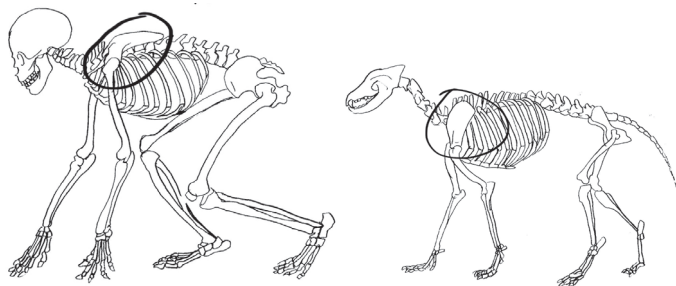
5 . S U U N N I T T E L U

5 . 1 M E T O D I

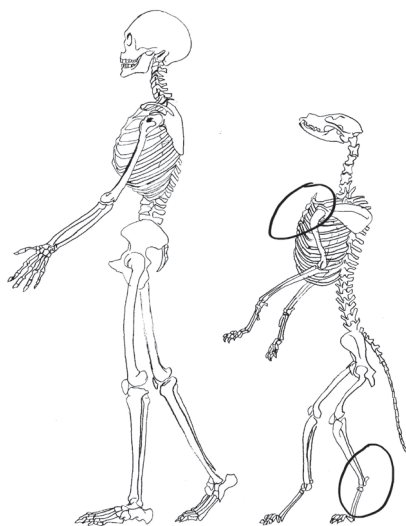
Lähtökohtana suunnittelussa on toiminut ihmisen ja suden anatomiaa käsittelevät piirustukset, joiden kautta olen vertaillut kyseisten nisäkkäiden luustoa, lihaksistoa, sekä ulkopuolista fyysistä olemusta. Tätä kautta olen löytänyt omasta mielestäni mielenkiintoisia eroja ja yhtäläisyyksiä, joita olen soveltanut tuotteisiin leikkausten tai siluettien muodossa.

Aloittaessani muotojen tutkimista lähdin liikkeelle huomattavimmista eroista. Ensimmäisenä oli ihmisen ja suden kokoero: keskimääräisesti aikuisen ihmisen ruumiin pituus on 140-190 cm, kun taas suden 90-140cm. Tästä johtuen vasen ja oikea puoli on osassa tuotteista keskenään epäsymmetrisiä. Myös suden ja ihmisen luiden suhteutettu kokoero, ja tätä kautta lihaksiston suhteutettu kokoero, on vaikuttanut kyseisten tuotteiden epäsymmetriaan.

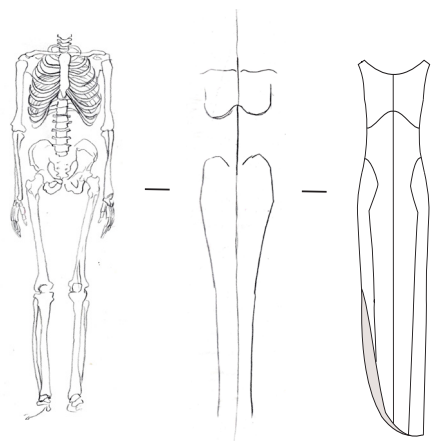

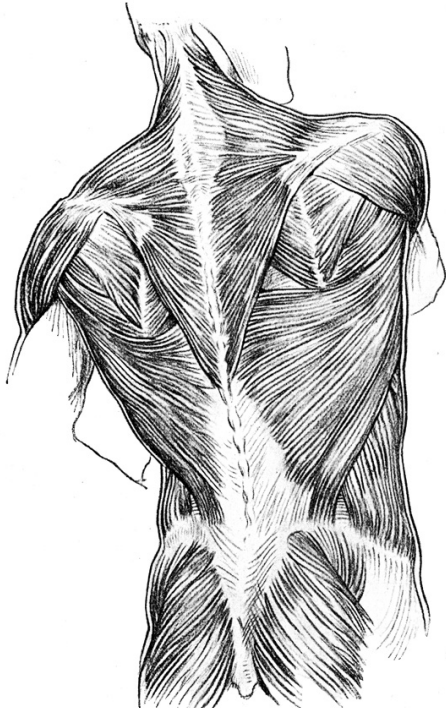
Luuranko

Luuranko on kermanvalkoinen selkärankaisten eläinten sisäinen tukiranka, joka koostuu luista, nivelsiteistä, jänteistä ja rustosta. Ihmisen luuranko eroaa muiden sukulaislajien luurangoista, koska se mahdollistaa pystyasennon, jonka vuoksi ihminen on jäykempi ja suorempi. (välimäki, Sane, Dunkel 2000, s 190-191).

Ihmisen jalat osoittavat lantios- ta alaspäin melko lailla selkärangan suuntaisesti, eivätkä käänny polvis- ta. suden jalat ovat kaarevammat ja taittuvat hieman taaksepäin. Myös suden selkäranka on huomattavasti kaarevampi kuin ihmisen. _Mielen- kiintoisimmat erot suden ja ihmisen luiden rakenteissa ovat: lapaluun sijainti, lantioluun kokoero, selkä- ranka, sääriluun suhde reisiluuhun, kylkiluiden muoto, joka on sudella kulmikkaampi ja kapeampi ja se, että susi seisoo ainoastaan varvasluiden varassa, jolloin nilkka muodostaa takatassuun mielenkiintoisen kul- mikkaan ihmisen jalkojen siluetista poikkeavan muodon.

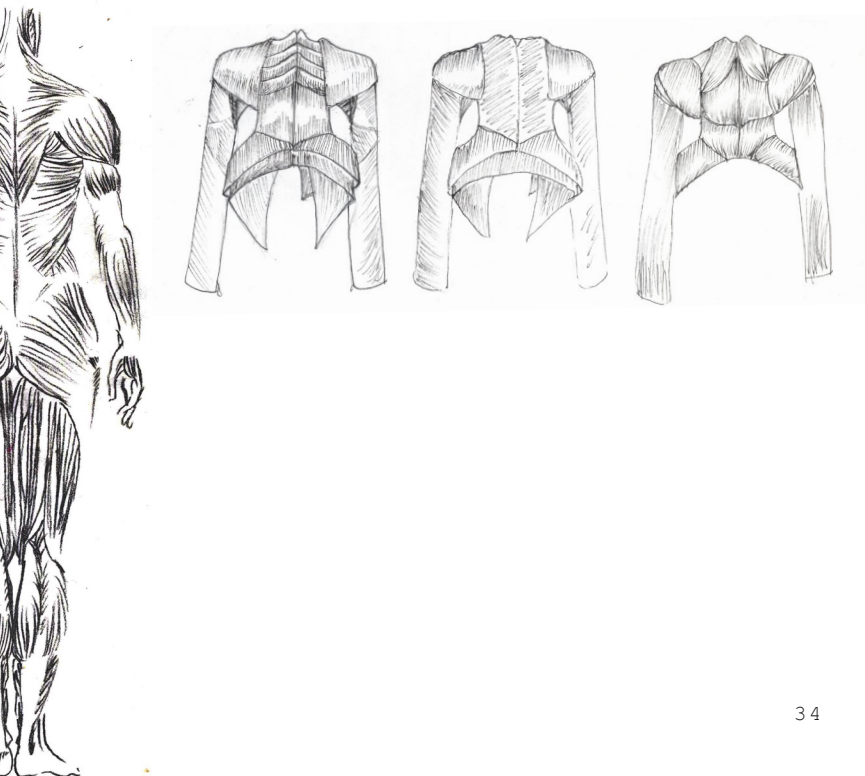
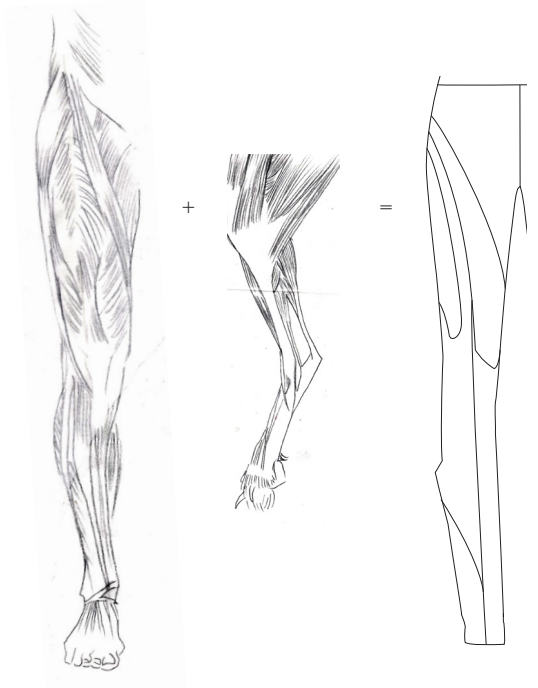

<http://karenswhimsy.com/public-domain-images/human-anatomy-muscles/full/human-anatomy-muscles-5.jpg>

Lihaksisto

Päädyin käsittelemään lihaksistoa enemmän lihaskimppujen muodostamien kokonaisuuksien kautta kuin yksittäisinä lihassäikeinä.

Lihaksistosta visuaalisesti mielenkiintoisimmat kohteet löytyivät ihmisen ja suden selkälihaksistosta, sekä ihmisen reisilihaksista. Kappaleiden pituus oli myös kiehtova elementti.

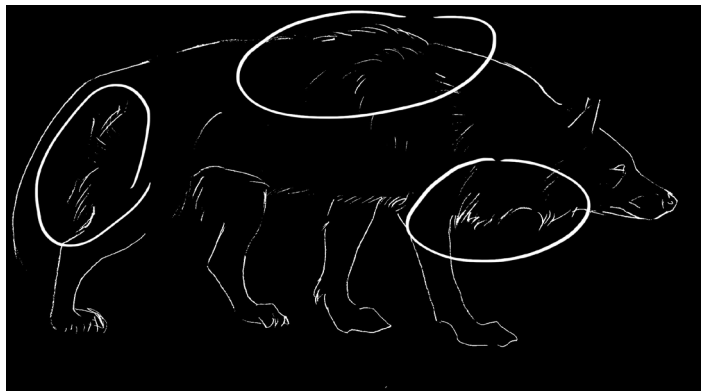
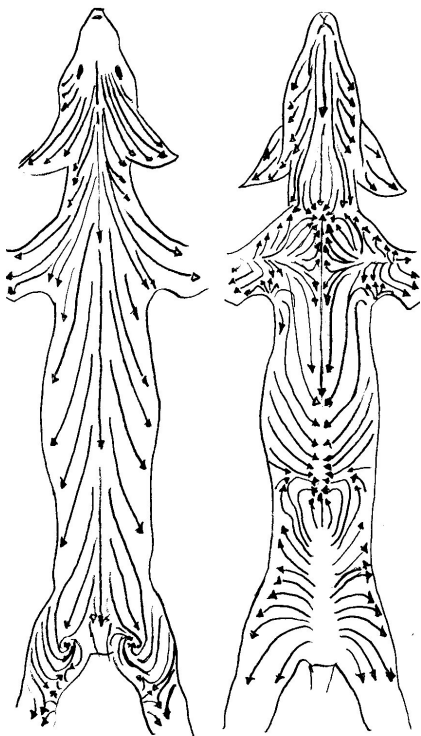
Ulkoiset ominaisuudet

Suden ja ihmisen luiden rakenne ja muotokieli on hyvin samankaltainen kokoeroja lukuun ottamatta. Lisäksi lihaksisto mielenkiintoisuudestaan huolimatta rakentuu silminnähten melko vastaavista lihaskimpuista. Tästä johtuen koin myös ulkoapäin nähtävät fyysiset ominaisuudet merkittävässä osassa vertaillenani suden ja ihmisen rakenteita.

Selkein eroavaisuus on ruumiinmuodon lisäksi suden turkki, joka peittää melkein koko eläimen ruumiin. Ohessa selittäviä kuvia koiraeläimen turkin kasvusuunnasta, sekä suden turkin tuuheimmista kohdista.

http://24.media.tumblr.com/bfec7a-1d1c465b1499ea63a96071b319/tumblr_mis0q8iu331qz71xdo1_500.jpg

Suden ja ihmisen tyypillisiin ruumiinrakenteisiin pohjaten tuotteiden siluettien yleisilme on kapea ja vartaloa myötäilevä.

Kaikissa vaatteissa, lukuun ottamatta kietaisuversioita, kulkee keskiedussa ja keskitakana sauma. Se kuvastaa mediaanitasoa, joka jakaa ruumiin täsmälleen keskeltä oikeaan ja vasempaan puoliskoon. Mediaanitaso on yksi anatomisten rakenteiden sijainnin kuvailun helpottamiseksi kehitelty jaottelu peruste (Anatomy Drawing School 1996, s.8).

Tuotteet, joissa on kietaisurakenne perustuvat ajatukseen ihmisen nahasta suden päällä, eli mielikuvaan siitä, miten ihmisen nahka täytyisi kietoa suden päälle, jotta se olisi sopiva.

Osa jakuista ei mene kiinni. Tässä tarkoitukseni on puolestaan havainnollistaa suden nahan kietomista ihmisen päälle, jolloin se ei mahdu kiinni.

Korkeat kaulukset pohjautuvat suden kaulan ympärillä olevan turkin paksuuteen. Tuotteiden tarkoituksena on pitää niska ja kaulaosa lämpimänä.

Vinot mansetit takeissa ja mekoissa perustuvat vinoihin rannelihaksiin

Mittasuhteiden epäsymmetrisyys perustuu ihmisen ja suden epäsymmetrisyyteen.

Valitsin vetoketjun paikan taakse suurimpaan osaan housuja ja hameita, edustamaan häntäluuta.

Tuotteissa on pyritty minimoimaan kiinnistysten määrää. Tarkoitus on, että ihon kaltaisesti, tuotteet pysyvät päällä ilman näkyviä tai perustelemattomia kiinnitysmekanismia.

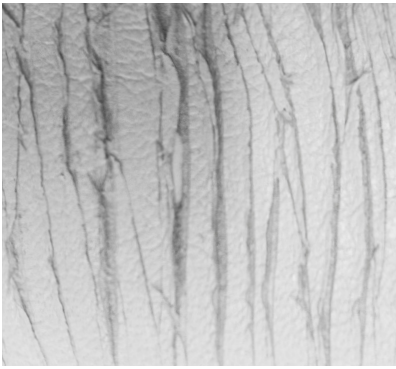
http://1.bp.blogspot.com/-dKgXDLL6ML0/TVxKG_6LI4I/AAAAAAAAAF04/zSVkBTUAnlc/s1600/Ryan-McGinley01.jpg

http://25.media.tumblr.com/tumblr_m4tg9dNtL11qzs3xio1_1280.jpg

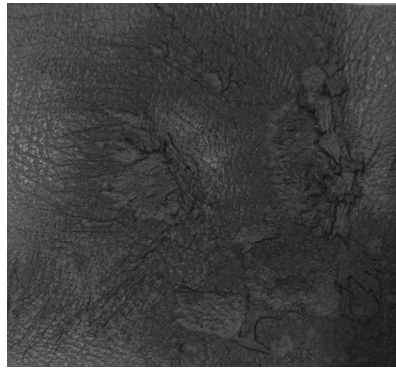
5 . 4 P I N N A N M U O K K A U K S E T

"We humans fear the beast within the wolf because we do not understand the beast within ourselves."

- Gerard Hausman

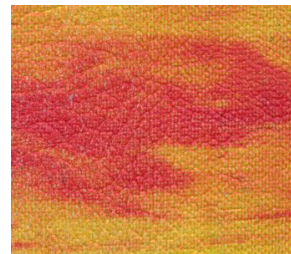
Nahan viiltämis kokeilu nahkaveitsellä

Nahan raastamiskokeilu raastimella

Hapsutus kokeilu

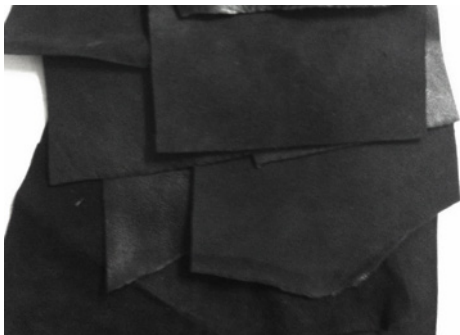
Pigmenttipainopastan kokeilua mustalle ja valkoiselle nahalle.

Viitaten Hausmanin lainaukseen pedosta ihmisessä ja sudessa, materiaalin muokkauksiani johdatteli sanat peto, petomaisuus. Suomisanakirjan mukaan peto viittaa eläintieteessä petoeläimeen, joka on toisia eläimiä saalistava nisäkäs tai lintu. Sanana peto kuvastaa väkivaltaista ja julmaa henkilöä. (<http://suomisanakirja.fi/peto>.) Eläimen saalistamista ja ihmisen väkivaltaisuutta pohdiskeltuani kynnen jälkien ja repimisjälkien jäljittely nahan pinnassa tuntui mielekkäältä valinnalta kuvastamaan sanaa peto. Tätä kautta päädyin kokeilemaan nahan viiltämistä ja raastamista.

nahan hapsuttamista. Tarkoituksena oli jäljitellä suden turkin ja ihmisen hiusten ulkomuotoa. _Oikean materiaalin käsiin saatuani päädyin käyttämään vain hapsutusta, koska en raaskinut tuhota kaunista nahan pintaa viiltämällä ja raastamalla. Hapsutuksella puolestaan kykenin tukemaan anatomista tutkimustani. Kykenin luomaan muun muassa suden siluettia jäljitteleviä muotoja, kuten korostamaan selän pyöreyttä.

http://24.media.tumblr.com/tumblr_m8v8xfuxWt1rtd0cpo1_250.jpg

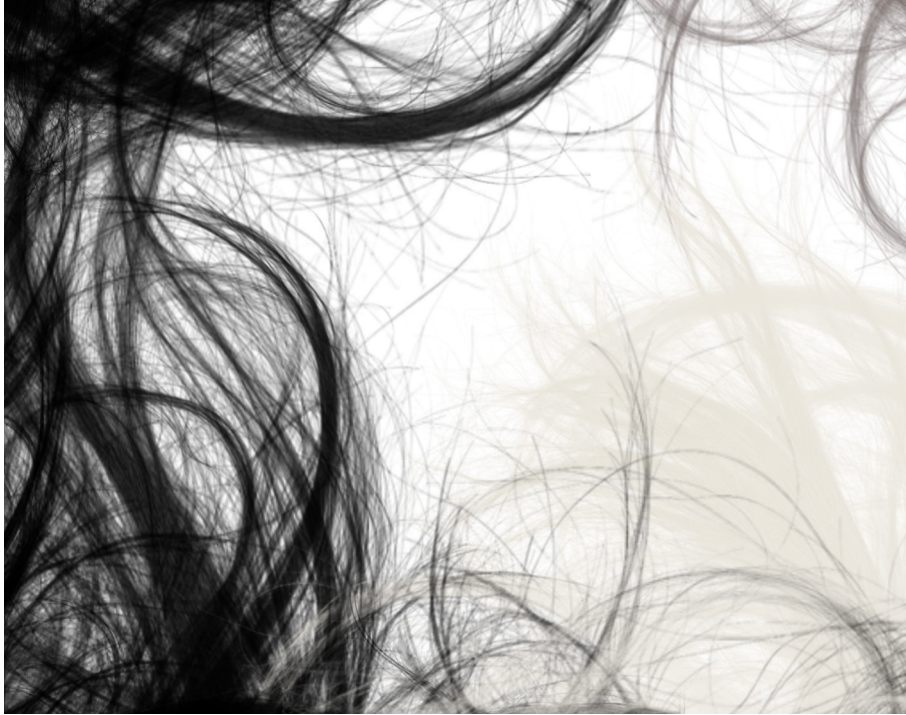

Hapsutuksen kohdalla päätin, että käytän kirpputoreilta hankittuja nahkatuotteita, jotka olivat nähneet jo parhaat päivänsä, sekä omien tuotteiden ohesta syntyneitä leikkuujätettä koska kalliin ja arvokkaan vuoden tuhoaminen pelkkään hapsutukseen on taloudellisesti, sekä hyvän ja kauniin materiaalin tuhoamisen kannalta järjetöntä.

Tuotteiden pääpaino on anatomisia rakenteita viitteellisesti jäljittelevillä leikkauksilla ja muodoilla, sekä pintatekstuureilla. Olen tästä syystä valinnut tietoisesti niukan värikartan, joka painottuu mustaan. Perustelen tätä aiemmin mainitsemaani Ann Demeulemeesterin suunnitteluperiaatteella, jossa musta ja valkoinen hallitsevat värimaailmaa. Demeulemeesterille väriä tärkeämpää on kontrastien tuoma jännite, niillä leikkiminen ja tuotteen muoto. (Derycke 1999, 118).

Värikartta koostuu kolmesta väristä: musta, valkoinen ja fossiilin ruskea. Se on pääpiirteiltään yhdistelmä suden turkin sävyjä sekä talvisen metsän värimaailmaa.

Suden turkin sävyt vaihtelevat Tunturisusi internetsivujen mukaan (<http://www.tunturisusi.com/etusivukuval.htm>) harmaasta harmaanruskeaan, punertavan kellanruskeasta likaisen kellertävään ja valkoisesta mustaan.

MUSTA

Suomessa elävän suden päälliskarva on aina musta. Symboliselta merkitykseltään musta kuvastaa arvokkuutta, jota pyrin korostamaan materiaaleissa. Musta väri liitetään synkkyyteen, tuntemattomaan, vakavuuteen ja kuolemaan. Kristinuskossa paholainen on useimmiten kuvattu mustana. (www.coloria.net/varit/musta.htm).

Vilkan mukaan sutta verrataan salaperäisyytensä takia pahan liittolaiseksi tai itse pahuuden ruumiillistumaksi. (Vilka, 2008, 15) Mustaa väriä ympäröi samantapainen ristiriitaisuus kuin sutta, jota osa pitää lumoavana ja karismaattisena villieläimenä, osalle se taas on vihattu ja erämaan pelätyin peto. (Kainuulainen, Sepänmaa (toim.) 2009, s. 28-29).

LUUNVALKOINEN

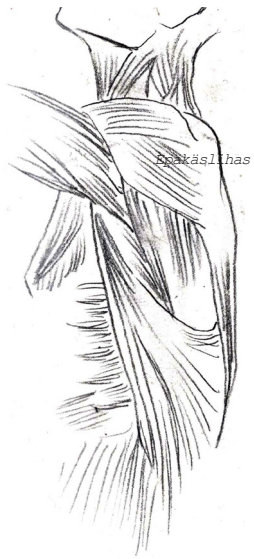
Lumisilla seuduilla elävän suden turkinvärin esiintymismuoto on luunvalkoinen. Mallistossa valkoisen on tarkoitus toimia kontrastina mustalle.

FOSSIILIN RUSKEA

Perustelen värivalintaa Suomessa elävän suden aluskarvan väriä lähen-televänä sävynä.

7 . T U O T T E E T

W . 1

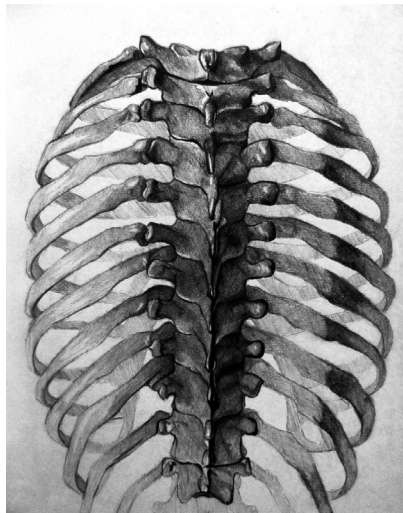
Mekon pohjalla on ihmisen lihaksisto edestä ja takaa. Selkä oli alunperin suljettu, mutta päätin jättää sen avoimeksi epäkaslihaksien kohdalta tuodakseni esiin selkärankaa.

Alleiviivatakseni selkärangan muotoa suunnittelin nahkaa leikkaamalla, solmimalla ja liimaamalla sen luiden muotoa jäljittelevän osan. Osan tarkoituksena on estää mekon yläosan valahtamista. Päätietä korostaa suden solisluiden muoto.

Mekko on pehmeää huovutettua villaneulosta, kädentiet ja vinojen vatsalihasten kohdat poron mokka. Helman hapsut on leikattu kierrätetystä miesten nahkatakista, ja joukosta löytyy myös muutama ylijäämäsuikale poronmokkaa.

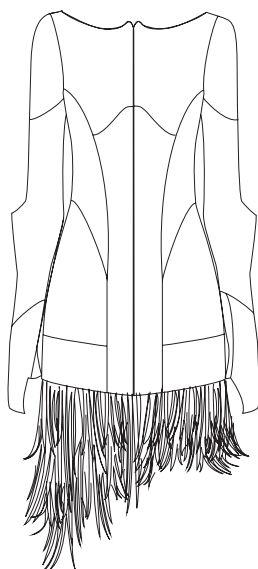
Selkarankaa jäljittelevän osan prototyyppi.

http://fc02.deviantart.net/fs71/i/2011/127/b/8/rib_cage_back_by_reggy66-d3f-suhd.jpg

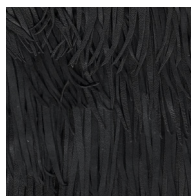
Poronmokan hapsutusta muuten valmiiseen tuotteeseen.

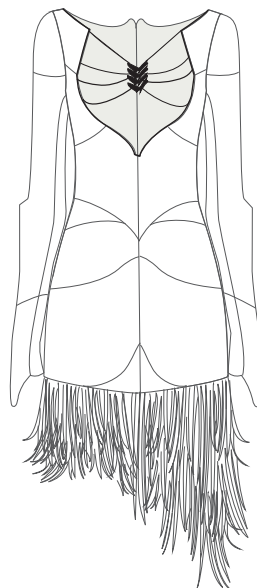
Huovutettu villaneulos

Poronmokka

*Kierrätetty hapsutetu
nahka*

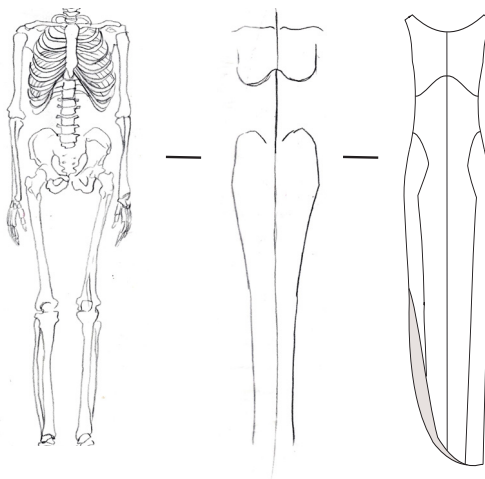

Valkoisen keitetystä villasta suunnitellun takin etu on saanut innoituksensa ihmisen rintakehän siluetista ja luiden pyöreistä muodoista. Takakappaleessa halusin tuoda esiin suden turkin tuuheinta kohtaa hapsutuksella. Hapsutuksen leikkuusuunta jäljittelee suden niskakarvojen kasvusuuntaa. Pyrkimyksenäni oli korostaa tällä suden yläselän pyöreyttä, mikä suhteessa ihmisen selkään on kaarevampi.

Takin kauluksessa yhdistyy ihmisen epäkäslihaksen kolmiomainen muoto ja korkeus, joka loppuu takaraivon ylempään niskaviivaan, sekä keskietuun muotoutuva suden rintalastan korkein kohta. Poronnahasta leikattu raglanhihan hartialinja on korotettu tuomaan kevyesti lisäleveyttä hartioihin, sillä suden ruumis kapenee hieman kolmiomaisesti rintakehästä alaspäin.

Valkoisen ohuesta poronnahasta suunnitellun liivin helmojen muotoja ohjaa suden torahampaat ja kynnet. Selkäosa on ikään kuin epäkäslihaksen jatkumoa takin kauluksen saumakohdasta alaspäin. Liivi on jätetty vuorittamattomaksi ja raakareunaiseksi, koska halusin korostaa tässä tuotteessa poronnahan ohuutta ja pehmeää tuntua. Leikatut reunat on hiottu lehtimäisen aaltoileviksi luusta hiotulla työkalulla.

Musta huovutettu villaneulosmekko on yksinkertaistus ihmisen rungosta. Ylipitkä helma korostaa ihmisen ruumiin pituutta verrattuna suteen.

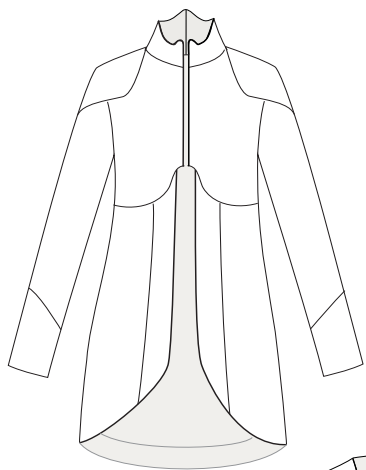

Valkoisen takin selän hapsutus nahkasuikalaiden leikkuusuunta vertikaalinen.

Poronnahka liivin reunojen hionta luulla.

W . 2 T A S O K U V A T

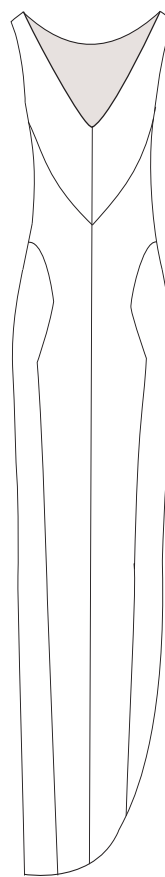
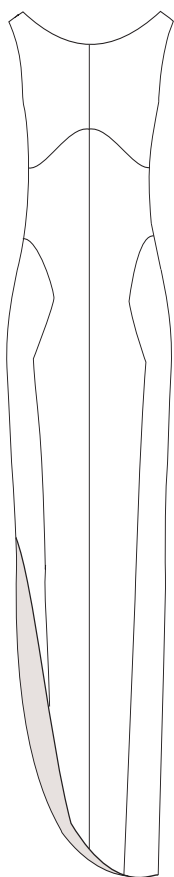
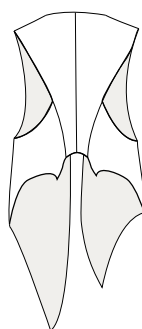
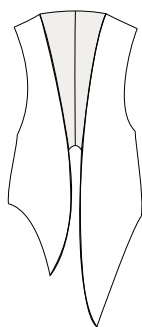
Keitetty villa

Poronnahka 0.5-0.6mm

Huovutettu villaneulos

Pitkän takin selkäosa noudattelee suden selkälihasten muotoja. Takin suunnittelun takana on ajatus talviturkista ja sen raskaudesta verrattuna kesäturkkiin. Tästä syystä valitsin päämateriaaliksi paksun huopuneen villan. Takin raskaus ja villan karheus muihin mallistossa käytettäviin villoihin nähden muistuttaa talviturkin karheudesta ja ylimääräisestä raskaudesta kesäturkkiin verrattuna. Kauluksen kietaisukiinnitys ja helman pituus puolestaan edustavat takissa ihmisen ja suden kokoeroa. Viitaten aiemmin mainitsemaani ajatukseen suden kietaisemisesta ihmisen nahkaan.

Poronmokkaa ja villaneulosta olevat housut ovat yhdistelmä ihmisen reisilihaksista ja suden nilkoista.

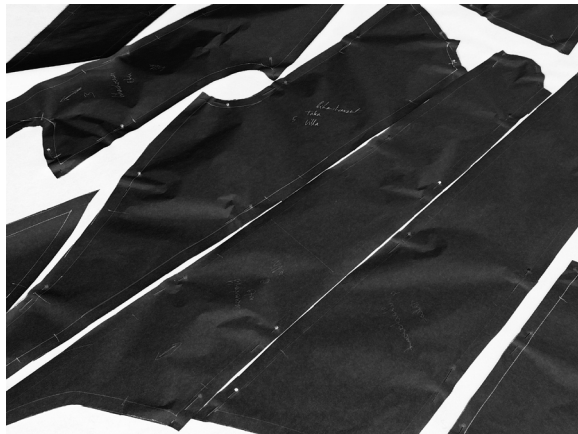
Nahkatoppi tukee malliston muotokieltä ja sen kohdalla pätee ihmisen ja suden epäsymmetria.

Koska mustaa villakangasta oli vaikea löytää, kaikki täytyi värjätä mustaksi reaktiiviväreillä.

Houujen joustavuuden lisäämiseksi, housun kaavat on leikattu viinon langansuuntaan.

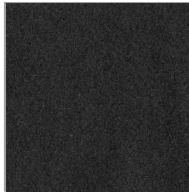

Kaavoja.

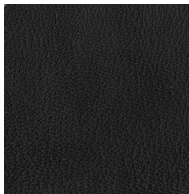
W . 3 T A S O K U V A T

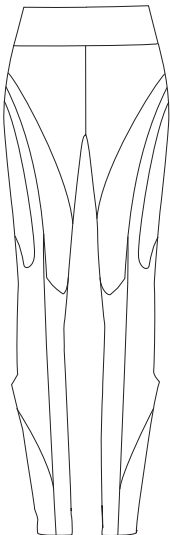
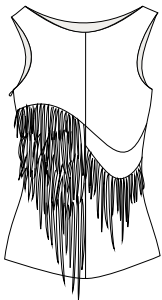
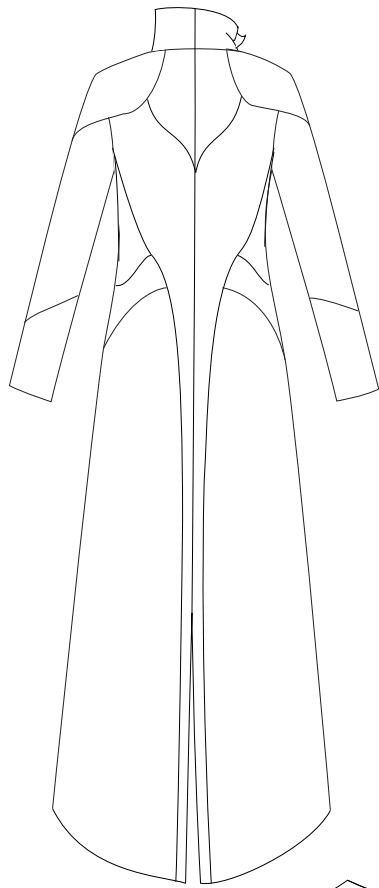
kierrätetty hapsutettu nahka

Paksu villakangas

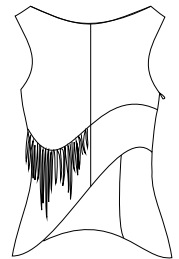
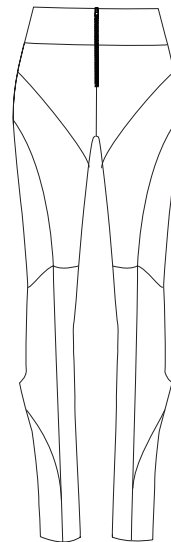
Poronnahka 0.5-0.6mm

Huovutettu villaneulos

Poronmokka

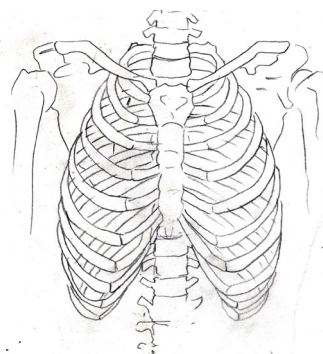
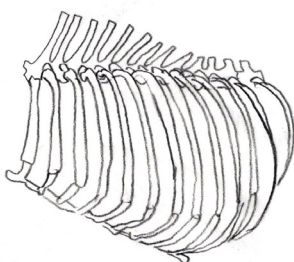

Jakun edun leikkaukset olivat kylkiluiden inspiroi-
mia. Kulmikkaat helmat ovat saaneet muotonsa suden
torahampaista. Hihojen pyöriöiltä alkavat hapsutukset
tuovat jakkuun eläimellistä olemusta, ja samaa ide-
ologiaa toteuttaen kuin W.2:sen hapsuselkätakki, ne
korostavat hartioiden leveyttä suhteessa muuhun ruu-
miiseen. Selkäpuolen leikkaukset ovat saaneet vaikut-
teensa ihmisen selkärangan ja lapaluiden ihon läpi
nähtävistä muodoista.

Shortsien vyötärökaitale jäljittelee lantioluun muo-
toa. _Lahkeiden leikkaukset pohjautuvat suden turkin
paksuuteen kyseiseen kohtaan suhteutettuna. Tarkoi-
tuksenani oli korostaa kyseisillä leikkauksilla ala-
lantiota.

http://farm8.static.flickr.com/7021/6665146161_62220c-f065_m.jpg

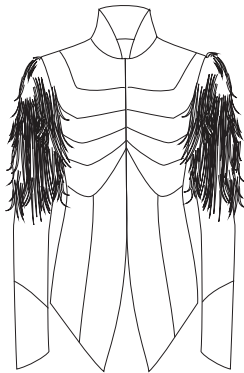
Kietaisutoppi perustuu ihmisen nahan kietoutumisen
mielikuvaan, jonka mainitsin aikaisemmin.

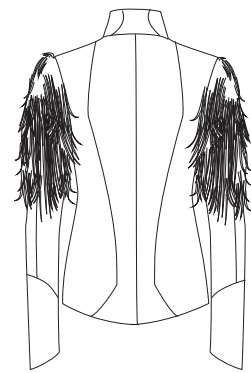

Viilto kokeilu selkään. Päätin olla käyttämättä, koska tuotteessa olisi ollut mielestäni liikaa tapahtumaa ja selän leikkaukset olivat itsessään jo kauniita, oikeasta nahasta valmistettuna.

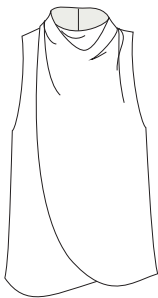

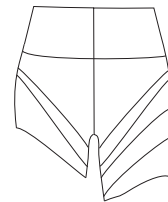
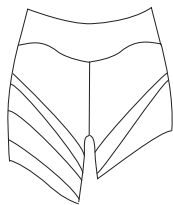
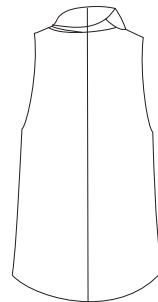
Kierrätetty hapsutettu nahka

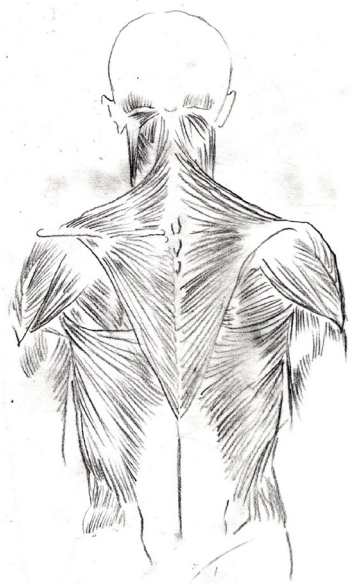
Poronnahka 0.5-0.6mm

Villaneulos

Jakun selkäpuoli on pääosin saanut inspiraationsa ihmisen niskan, olkapäiden ja yläselän lihaksistosta. Jakun kerroksellisuus kuvastaa lihasten limittäisyyttä ja helmojen muoto jäljittelee suden kynsiä ja torahampaista. Tuotteen etuosassa oleva vasemman ja oikean puoliskon epäsymmetrisyys korostaa suden ja ihmisen kokoeroa. Jakku on osittain vuoritetu, mutta kaikki helmet on jätetty raakareunaisiksi.

Hame on saanut vaikutteensa suden kulmahampaiden muodosta, palojen limittäisyys kuvastaa ihmisen ihoa suden päälle kiedottuna.

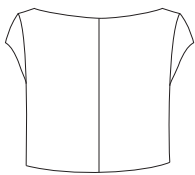
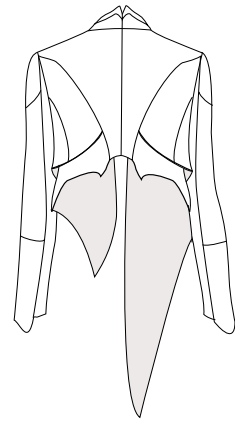

Turkissauma on saumaratkaisu, jota käytän W.5:n kaksioisassa raakareunaisessa jakussa kaulusrakenteessa.

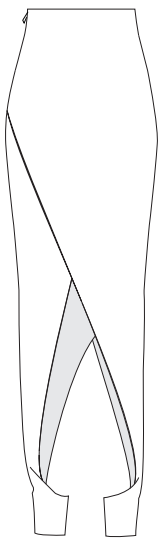
W . 5 T A S O K U V A T

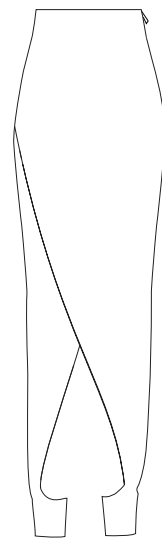
Poronnahka 0.7mm

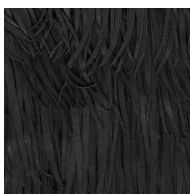
Villaneulos

Huovutettu villa

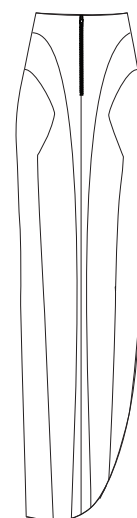
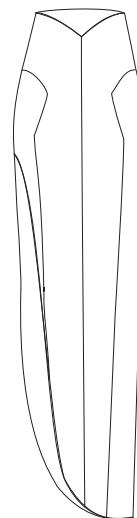
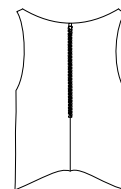
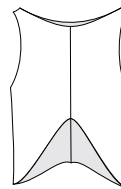
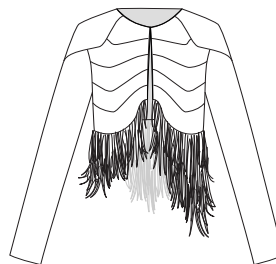
kierrätetty hapsutetu nahka

Huovutettu villaneulos

Poronahka 0,5mm-0,6mm

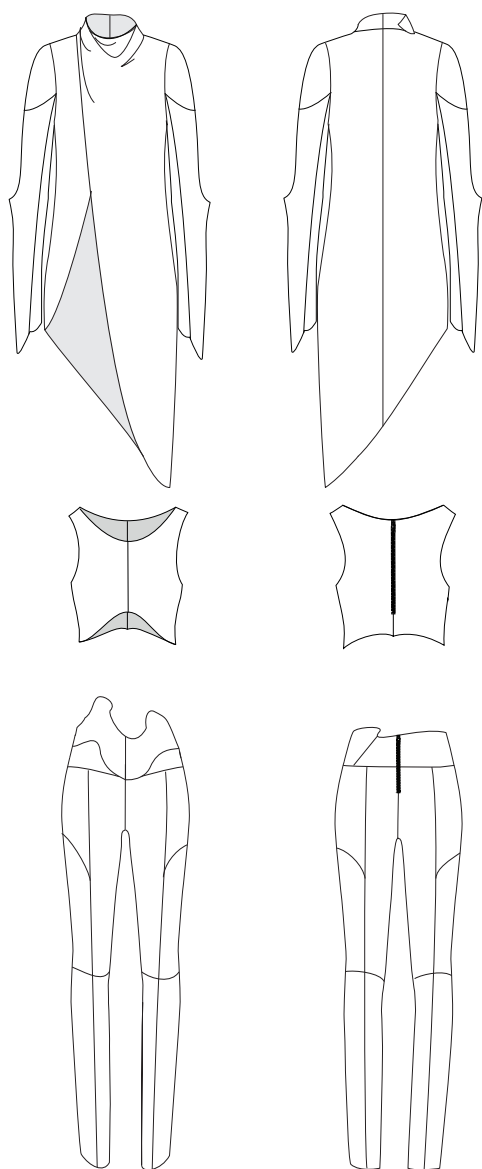

Toteuttamattomaksi jäävät tuotteet jatkavat malliston samoja aiheita ja muotokieliä, kuin toteutetut tuotteet.

Housujen vyötärökaitale jäljittelee ihmisen ja suden lantioluiden muotoa ja kokoeroa. Materiaalina Poronmokka ja poronnahka.

Jakku on valkoista villaa.

Toppi poronnahkaa, takana oleva vetoketju edustaa selkärankaa.

Huovutettu villa

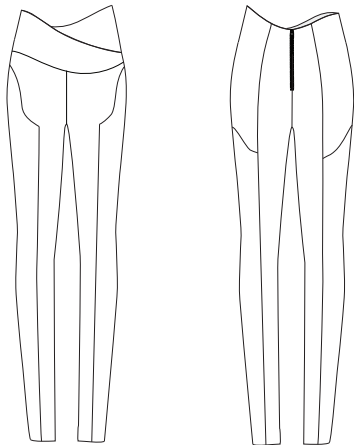
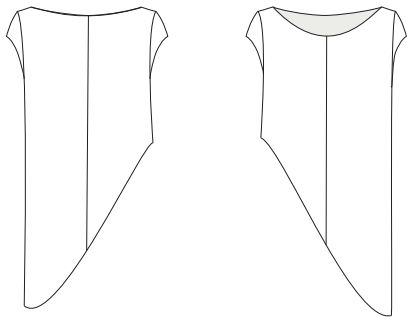
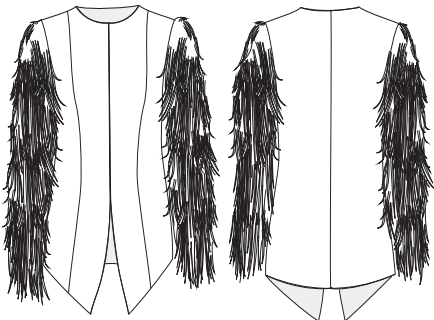
Poronnahka 0.5-0.6mm

Poronnahka 0.5-0.6mm

Poronmokka

kierrätetty hapsutettu nahka

Huovutettu villa

Poronnahka 0.5-0.6mm

Poronnahka 0.5-0.6mm

W 1 - W 8

8 . TUOTEKARTTA

TAKIT / JAKUT

HAMEET

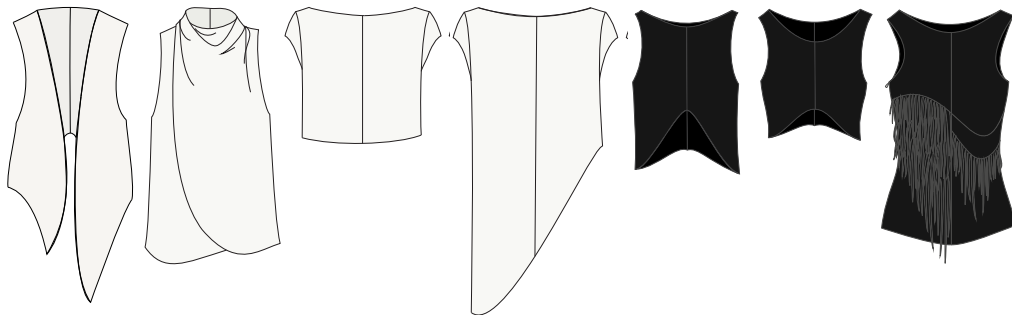
HOUSUT / SHORTSIT

M E K O T

Y L Ä Ö S A T

Suunnittelin prosessin aikana kaksikymmentäyksi tuotetta, joista muotoutui kahdeksan asukokonaisuutta ja valitsin niistä viisi toteutettaviksi. Kaikki tuotteet on toteutettu kaavoittamalla ja ovat toistettavissa.

Materiaalivalintani hankaloittivat materiaalien löytämisestä ja rajasivat tuotteiden suunnittelumahdollisuuksia, siinä määrin, että keskityin pääsääntöisesti takkeihin ja jakkuihin. Materiaaleja etsiessäni huomasin, että sataprosenttisen villan löytäminen oli melkoista metsästyksiä. Yllättävää oli myös, että mustaa villaa oli vaikea löytää ja jouduin värjäämään suurimman osan tuotteisiin käyttämästäni villasta.

Prosessin aikana opin yllättäviä asioita nahkan kanssa työskentelystä kuten sen, että poronahkaa on välillä hankala ommella. Nahkatuotteiden kaavojen tekemiseen, sekä leikkaamiseen menee huomattavasti enemmän aikaa, kuin kankaan leikkaamiseen. Kaavan leikkuusuunnan määrittäjänä ei ole langansuunta, vaan nahkan venyvyys, vuodan eri kohtien paksuus ja siinä olevat mahdolliset naarmut ja ihovirheet. Opinnäytetyöni anatomia-aiheeseen pohjaten, käytin mielelläni hyödyksi mahdolliset luonnossa syntyneet naarmut ja virheet, joita löysin nahasta.

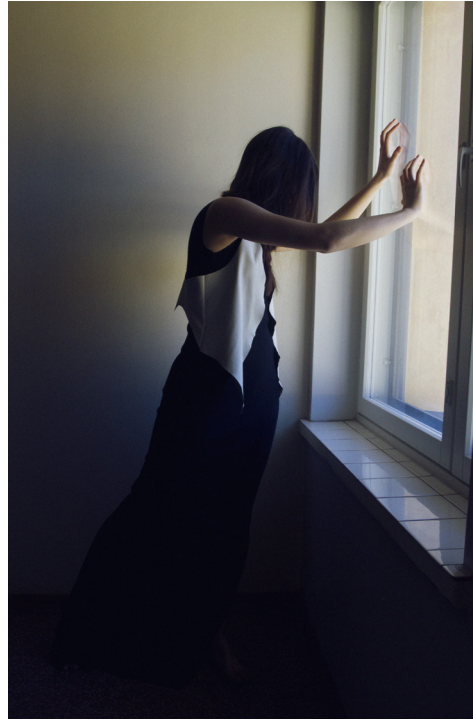
Työskennellessäni nahkan kanssa tunsin tietynlaista kunnioitusta jokaisesta vuotaa kohtaan ja niiden leikkuun aloittaminen tuntui vaikealta, koska pelkäsin, että teen virheen ja pilaan kalliin materiaalin. Muutama virhepala tuli leikattua, mutta hyvänä puolena nahassa on se, että pystyin käyttämään kyseiset virhepalat hyödyksi leikatesani taas vähän pienempää kaavapalaa, jolloin varsinaista hukkaa ei tullut paljoa. Loput hukat pystyin käyttämään hapsutukseen.

Yritin tutkia sutta ja ihmistä enemmän objektiiviselta kannalta, vertailemalla vain anatomisia muotoja ja yhdistelemällä niitä. Huomasin kuitenkin, että suteen liittyvät uskomukset ja ennakkoluulot ohjasivat myös paljon tuotteideni olemusta. Koen raapaisseeni vain pintoja tutkimuksillani ja olisin halunnut olla perusteellisempi. Suurimpana ongelmana näin sen, että aikaa kului kaikkien huomattavasti enemmän kuin, mitä olin arvioinut.

Aikataulutuksesta oli erittäin hankala pitää kiinni. Prosessin taltiointi oli hankalaa, koska olin usein tehnyt jo kaiken, ennen kuin muistin, että olisi ehkä pitänyt kuvata välissä ja kirjoitella muistiinpanoja.

Oranssi väri oli koko opinnäytetyöprosessin ajan tulossa mallistooni. Loppuvaiheessa, en kuitenkaan kokenut sitä enää relevantiksi mallistoni kannalta. Se oli myös hieman ristiriidassa Demeulemeesterin muotoiluperiaatteista vaikutteita ottavan suunnitteluprosessini kanssa, joten jätin sen pois kokonaan. Uskon myös, että valkoisten tuotteideni ikä, sekä muunneltavuus lisääntyy, kun ne ovat kokovalkoisia.

Lopullisiin tuotteisiin suhtaudun melko myönteisesti, ottaen huomioon, etten ole ompelija. Olen tyytyväinen tuotteissani saavuttamaani haptisuuteen, joka ei osoittautunut vain omaksi harhakuvitelmaksiksi sillä, esimerkiksi malliston kuvauksissa malli ei osannut pitää sormiaan erossa hapsuista. W.1-mekko on sen verran painava, että taiteltuna käsissä se tuntuu pintansa ja painonsa ansiosta melkein pieneltä eläinmytyltä.

Kuvat: Laura Rämö 2013

1 1 . L Ä H T E E T

K I R J A L L I S E T

Boncamper Irma 2004. Tekstiilioppi Kuituraaka-aineet. Hämeen ammattikorkeakoulu, julkaisu C: 1/2004.

Derycke Luc & Van De Veire Sandra (toim.) 1999. Belgian Fashion Design. Ludion.

Dunkel Leo, Sane Timo & Välimäki Matt 2000. Endokrinologia. Kustannus Oy Duodecim, Karisto Oy Hämeenlinna.

Fehér György & Szunyoghy András 1996. Anatomy Drawing School, human, animal comparative anatomy. Könemann.

Jaakola Carita, Engblom Eija, Sundström Leena 1998. Ajattomasti ja muodikkaasti nahasta Nahkapukineen valmistaminen. Opetushallitus.

Kainulainen Pauliina & Sepänmaa Yrjö (toim.) 2009. Ihmisten eläinkirja muuttuva eläinkulttuuri. Gaudeamus Helsinki University.

Pogson Katherine 2009. Complete leatherwork: easy techniques and over 20 great projects. Collins & Brown.

Seivewright Simon 2007. Basic Fashion Design 01 Research and design. AVA Book.

I N T E R N E T

<http://www.ahlskog.fi/>
(luettu 15.11.2012)

<http://www.animalia.fi>
(luettu 2.12.2012)

www.coloria.net/varit/musta.htm
(luettu 7.1.2013)

<http://www.hs.fi/arviot/Kirja/Estetiikka+katsoo+luontoon+Taidefilosofia+auttaa+ylittamaan+luonnon+ja+tieteen+vastakkainasettelua/a1353069332766>
(22.2.2013)

(<http://www.karhuseura.net/elaintutkimus.php>)
(6.4.2013)

<http://www.medicalnewstoday.com/articles/248743.php>
(23.3.2013)

<http://www.oikeuttaelaimille.net/www2/lang-fi/tietoa/kasvissyoen-ti-ja-veganismi/miksi-ei-nahkaa>
(luettu 2.12.2012)

<http://www.staythirstymedia.com/201201-065/html/201201-hausman-wolf.html>
(12.3.2013)

<http://suomisanakirja.fi/peto>
(6.4.2013)

<http://www.tunturisusi.com/etusivukuva1.htm>
(luettu 7.1.2013)

<http://www.vihreatvaatteet.com/nahka-turkis-ja-villa-2/>
(luettu 2.12.2012)

Kuva: Laura Rämö 2013

13 . K I I T O K S E T

Ahlskog Oy

Minna Cheung

Kari Halme

Kia Koski

Kari Lohko

Esa Lukala

Tuija Maija Piironen

Janne Renvall

Heikki Saros

Marjut Yli-Mäyry

Ronja Aalto

Päivi Eräpuu

Annika Huurrekorpi

Mariisa Iivari

Katja Juntunen

Anna Kukkola

Varpu Rapeli

Heta Vajavaara

Helena Kärkkäinen

Ari Kärkkäinen

Jari Lyytinen

Sonja Honkala

Sirke Sahranto

Laura Rämö

